

roman

Southern gothic in een Brabantse villawijk

In deze intrigerende novelle brengt Atangana Bekono een broeierige sfeer naar Brabant waar de spanning tussen twee jonge vrouwen oploopt.

tekst **Femke Essink** illustratie **Tjarko van der Pol**



**Simone Atangana
Bekono**
**Zo hoog de zon
stond**
Arbeiderspers;
96 blz. €16,99

Het staat dikgedrukt in het persbericht: *Zo hoog de zon stond*, de nieuwe novelle van Simone Atangana Bekono is ‘southern gothic met een vette literaire knipoog’. Eerder verscheen het werk als Brabants Boek Present, een cadeautje in Noord-Brabantse boekhandels, nu brengt De Arbeiderspers het als reguliere uitgave. Goed idee, want een Brabantse nieuwbouwwijk vol protserige villa’s blijkt zich wonderwel te lenen voor een eigentijds spookverhaal.

Na een mislukt verblijf in een kunstenaarsresidentie in San Francisco keert Sonny uitgeput en in chronische paniek over haar carrière terug naar het dorp van haar ouders. Het is tijd voor een wending in het leven: ‘Niet meer toegeven aan het langzaam verdwijnen. Gewoon sober werk en therapie. Ze zou weer contact opnemen met een psycholoog en ze zou weer gaan fotograferen.’

Maar zoals dat gaat in *gothic novels* duikt er een spook uit het verleden op: plots krijgt ze een berichtje van Myrthe, haar oude vriendin van de basisschool. Of Sonny zin heeft om in Myrthes ouderlijk huis, met airco en zwembad, samen de zinderende hittegolf te doorstaan? De herinnering aan een pijnlijk voorval op de middelbare school, dat een einde maakte aan hun onafscheidelijkheid, lijkt ze na al die jaren weer naar

elkaar toe te trekken. Sonny gaat.

Het ligt niet meteen voor de hand om het genre van de southern gothic naar een andere omgeving te verplaatsen. In deze literaire traditie worden kwesties uit de geschiedenis van het zuiden van de VS verwerkt die blijvend spanningen veroorzaken, vooral rondom slavernij en racisme. Maar de doordachte manier waarop Atangana Bekono het genre naar de Nederlandse context toeschrijft, levert een intrigerende novelle op.

Met vertrouwde gothic-middelen als het irrationele, het onderbewuste en vormen van transgressie – denk aan seks, geweld, waanzin – drijft ze de spanningen tussen de jonge vrouwen effectief op de spits.

IN 'T HUUSKE

Dat begint al bij de onwerkelijk luxueuze villa waar Sonny terecht komt, nogal koddig In 't huuske genaamd. De vervreemding die ze ervaart, slaat meteen over op de lezer: elektrische ramen, bebloede lakens en glasscheren die zichzelf lijken op te ruimen, een virtuele assistent die via bluetooth als een geestverschijning uit het niets tegen Sonny begint te praten. Hoe rijk moet je zijn om je zo'n huis te kunnen permitteren?

Myrthe's vader ‘verdiende genoeg om Sonny's hele wijk op te kopen, inclusief de mensen die erin woonden’, precies de feoda-



De vraag die
boven het
verhaal zweeft:
waarom gaat
Sonny niet weg?

le trekken die je bij een kasteelheer – of plantagehouder – zou verwachten.

Qua uiterlijk, afkomst en klasse van haar personages kiest Atangana Bekono voor hoog contrast. Sonny, dochter van een Kaapverdische vader, leidt een rommelig kunstenaarsleven, draagt kistjes en locs, doet het met vrouwen. Myrthe is prototypisch slank en blond, nouveau riche en heeft een vriend die elders in de wereld aan het werk is.

Tegenpolen trekken elkaar aan, al houdt Atangana Bekono spannend vaag wie precies waardoor wordt aangetrokken. Net als in haar veelgeprezen debuutroman *Confrontaties* (2020) maakt ze juist wel scherp inzichtelijk op hoeveel manieren meisjes, vrouwen wreed tegen elkaar kunnen zijn.

SURREALISTISCHE NACHTMERRIES

Terwijl Sonny er niet per se van gediend lijkt, maakt Myrthe steeds opdringeriger avances: “Ik wil gewoon”, zegt ze sloom, “een beetje van je eten”. Sonny krijgt last van surrealistische nachtmerries over opgluende vrouwen die in haar ingewanden graaien en in de geheimzinnigste passages van de novelle lopen die dromen over in de door wijn en wiet vertroebelde werkelijkheid. Langzaam smelt haar weerstand. Hoe meer Myrthe van haar neemt, hoe uitgeholder ze raakt. De intrigerende vraag die boven het verhaal zweeft: waarom gaat Sonny niet weg? Waarom geeft ze Myrthe wat ze wil? Is helemaal leeg zijn een manier om uit haar impasse te komen en opnieuw te beginnen? Op de doorwaakte ochtenden, als de temperatuur nog draaglijk is, maakt Sonny foto's van tuinen, van villabewoners die haar op straat ronduit vijandig – lees: racistisch – toeschreeuwen.

Maar de macht van de waarneming ligt bij Sonny: zij maakt kunst van hun levens. Je ziet de tragische decadentie voor je en het voelt alsof Sonny op een spoor zit, alsof dit een veelbelovend project wordt dat haar carrière uit het slop kan trekken.

Na het zoveelste teken van verval – rotend fruit, lekkende vuilcontainers, dode dieren op de weg – begint de literaire knipoog een beetje flauw te worden. Maar dat vergeef je Atangana Bekono, omdat ze de conventies van het genre zo beheerst naar eigen hand zet: ze kantelt de verhoudingen net zolang tot niemand nog precies weet wat onder is en wat boven.